

מאחורי הקלעים של פרשת אריה שפאק של עד המדינה

כתביעה להחזרת רכוש משפחתי. כאשר זכה כספי במשפט, ידע פרץ כי לפני עורכי דין גדול. הוא ידע גם שמיכאל כספי הוא פרקליט האישי של עמוס בן-גוריון, מפקד מחוז תל-אביב.

לא ידוע מה סוכם בין פרץ לבין סני גורו. לא ידוע גם מה דובר בין כספי לבין עמוס בן-גוריון, בנוכחות קצין שני בבניין מטה מחוז תל-אביב ובמסעדה אקרו פונים. אולם לפתע, אחרי שספיק קיבל את ההגנה על פרץ, הפך פקיד הרשויות לעד המדינה נגד אריה שפאק.

לאריה שפאק לא היה כל קשר מינהלי

עדי-מדינה פרץ עמוס ענה: הפרקליט החליט

עם מחלקת הרשויות. סגן ראש העיר דאז, אברהם שכטרמן, היה המוסמך הבלעדי לחתום על רשיונות ביפו. מפקד פרץ הוא אשר רשם את הרשיונות ומילא את טפסי הרשיונות והביאם בעצמו לחתימתו של שכטרמן. על כן תמה שפאק מה יכול פקיד זה להעיד נגדו כעד המדינה.

***

עיסקה עם עמוס

כאשר הגיעה השמועה לאוני שפאק, ביקשו פרקליטיו, לפי בקשתו, לברר את אמיתות הידועה, שלפיה הוסכם בין כספי, פרקליטו של פרץ, לבין המשטרה, שפרץ יודה בשורה ארוכה של מעשי נטילת שוחד, בקשר למילוי תפקידו במינהל יפו, וכן יעיד נגד אריה שפאק. תמורת הסכמתו לכך ניתנו לפרץ חסינות והוא לא יתבע לדין על מעשי נטילת שוחד, בהם יודה.

ואמנם, כעבור מספר ימים, הודיע המשטרה לפרקליטיו של שפאק, כי סמכה ידה על הסדר אותו עשה פרקליט המחוז. היא היפתה את פרקליטו שפאק אל פרקליט המחוז.

פולונסקי לא הפנה את משאלתו לפרקליט המחוז, יעקב בראור. כי במסדרוני הפרקליטות, לא היה זה סוד שהעיסקה עם פרקליטו של פרץ נעשתה דווקא במשטרה, ופרקליטות המחוז סמכה את ידה על עיסקה זו — ולא להיחזק, כטענת עמוס.

***

"חריצת דין מראש!"

יה זה רק קרב אחד, אותו נאלץ שפאק לנהל מאחורי הקלעים, עוד לפני שיוכרע גורלו בבית-המשפט. קרב שני ניהל עם העירייה.

כאשר נעצר שפאק בתחילת השנה, הודיע ראש העיר, מרדכי נמיר, כי ראש מינהל יפו יושעה מתפקידו, עד אשר יפסוק בגדו. המשפט אם כנבנות האשמות המשטרה נגדו, לתומה, האמין שפאק כי מישרתו תישאר פנויה, עד אשר ייגמר המשפט. לפתע,

בזכותו של שפאק, וכן מהרה המיכרו חריצת-הדין על שפאק עוד בטרם יצא משטור לאור.

במועצת העירייה העלה חבר המועצה הר צ"כי, נתנאל מטלון, את אותה הטענה, בהריפות רבה עוד יותר: "תקדים מנוגד תכלית ניגוד לעקרונות צדק ויושר... כל עוד לא הורשע מר שפאק בדין, הרי הוא לכל הדעות חף מכל פשע. יש במיכרו הנוכחי התערבות בלתי הוגנת מצד העירייה בהליכים המשפטיים וחריצת-דין מראש על אחד מטובי חתיקי עובדיה של העירייה."

***

בקשה להצטרף למפא"י

אלה כעין סיור אלים לפני הפעולה העיקרית. היא תתחיל יומיים לפני ראש השנה,

זהו מיסמך רשמי. תוכנו ניתן בשבועה, בנוכחות שני עורכי-דין. יעקב גנון, מספר בו מה קרה לו, מן הרגע בו החליטה המשטרה כי הוא עשוי למסור עדות נגד אריה שפאק. הסיבה לכך נעוצה בכרטיש שהחלה ביום בו הביא את שני אחיו ואת 17 ילדיהם למשרדו של ראש מינהל יפו והכריז: "אני איתכם. סגרתם את בית-הקפה, תמצאו להם אוכל!" בהתערבות פרקליטו של גנון, עורכי-הדין יעקב האגלר, זומנה ישיבה של סגן ראש העיר דאז, אברהם שכטר, מפקד משטרת יפו חיים פלסר, ואריה שפאק. השלושה דנו מחדש בהחלטת העירייה לפגור את בית הקפה של גנון, ברחוב 60, החליטה אשר גרמה למתן צרסגריה על-ידי השופטת לאה

ותימשך במשך 18 ימי שמיעה, בבית המשפט. אפשר להניח כי עיקר טיעונה של התביעה הכללית יתבסס על עדותו של אשר פרץ. אולם דבר אחד ברור כבר עתה לחלוטין: משפט אריה שפאק לא יצמצם בגבור לוח הטיעון הסכני על מתן שוחד ולקיימתו. יהיה זה משפט פוליטי ממדרגה ראשונה, בו יעלה שפאק את טענתו העיקשת, כי כל הפעולה נגדו נעשתה על רקע פוליטי מובן הק. הוא נעצר והושפל, לדבריו, מתוך סיבה אחת: סירובו להישמע לפניה מפורשת, מ צד אשיות מסוימת, כי יצטרף למפא"י. הצבר הציוני-כללי היה האדם האחראי שליטיה החדשים של עיריית תל-אביב מ מפא"ית רצו כי ינהל את יפו, עם רבבות העולים החדשים שבה. זוהי הסיבה, משוכנע שפאק, בגללה סולק בצורה כה משפילה מעמדת הכוח שלו.

עונן ולשביתת-השבת של צאצאי גנון בעירייה. קצין המשטרה ושני נציגי העירייה החליטו, כי כאשר יגיש האגלר עירעור, לא תתנגד העירייה לביטול צירי-הסגירה הקודם. גרשם פרוטוקול רשמי על כך. כאשר הוזמנו שפאק ושכטרמן להופיע בבית המשפט, התנגד שכטרמן על היותו עסוק ורק שפאק הופיע. על פמך עדותו, בהתאם להחלטת השלושה, ביטלה השופטת את הצו. כעבור שבועות מספר, בפרום מערכת החברות לפנסת הרביעית, התגייס אחיו של יעקב גנון לצד הציונים-הכלליים, העמיד חלק מבית-הקפה לרשותם, תמורת תשלום כספי, כמשרד-בחירות אזורי. קשר זה נראה למשטרה מספיק, כדי לספול בגנון בצורה המתוארת להלן.

"מה איכפת לך לשקר?"

אמרתי לו: "טוב, אתה תעזור אותי. יושב בבית-הקפה שלי."

***

"רוצה לדפוק את שפאק?"

מחרת בצהריים באה הניידת. אני לא הייתי במקום והם השאירו לי פתק שאני אלך להסחר. הלכתי בשעה אחת. הבלש לקח אותי לחדר שלו. הוא אמר לי "שמע יעקב, למה אתה טיפש כזה? אם אתה אומר לי שכן נתת לו, אתה חושב שאני אדפוק אותך? אני לא מחפש אותך, רק אני רוצה לדפוק את שפאק. למה אתה לא מבין אותי? אני רוצה להכניס אותו ל-10 שנות מאסר."

אמרתי לו: "אתה יכול להיות שכן אני ואתה יכול להיות הכל, אבל לשקר אני לא יכול. בגלל שאני בן-אדם שלא אוהב לעשות דברים כאלו." או הוא התחיל לשאול שאלות איך אני בניתי את בית הקפה שלי, ואיזה עניינים היו לי עם העירייה. הוא כל הזמן רושם דברים. בסוף אמר לי: "אני רוצה שאתה תחתום פה."

אמרתי לו: "מה כתבת פה שאני אחתום?" היה אחי על-ידי, והוא אמר לי: "יעקב,

עד גנון

הסמל אמר: "עזור לשכנע..."

פה לא מקום משטרה ולא מקום רשמי. פה אתה אל תחתום שום דבר." הוא אמר לאחי שלא יתערב: "מה איכפת לך שהוא יחתום? שבבילי טוב שיחתום." אמרתי לו: "שבביליך יכול להיות טוב שאני אחתום, אבל אני לא אחתום." הוא התרגו ואמר לי: "מה? אתה מסרב פקודה של המשטרה, כשאתה לא רוצה לחתום?" אמרתי לו שאני לא מסרב פקודה, אבל פה זה לא מקום רשמי.

"תשמע", הוא אמר לי, "אתה רוצה לדעת מי אני? מחר אני הולך לעצור ששה עורכי-דינים ואחד חבר כנסת, ואת ראש התחבורה. אני יכול גם לעצור את ראש הממשלה!"

אמרתי לו: "טוב, אתה יכול לעצור את כולם. מחר, אבל אני רוצה להביא את העורכי-דין שלי ואני אחתום לך על מה שכתבת. למה שאני לא יודע לקרוא עברית." הוא אמר: "אם תבוא שמה עם העורכי-דין אני אורוק את העורכי-דין שלך עינית." אני אביא, ואתה תורוק." קמתי והלכתי לדלת. פיתאום קרא לי שאבוא לחתום, אם לא — יעצור אותי.

בא אצלי בלש אחד, וחיפש אותי ב-בית-קפה לפני 8-10 ימים. הוא בא, ראה אותי ואמר לי: "מחר בבוקר תבוא בשעה 8:30 למשטרת השחר." באתי לשם. הוא אמר לי: "אתה יודע שבבילי מה אני הבאתי אותך פה?" אמרתי לו: "לא, לא יודע."

"הבאתי אותך פה שבבילי העניין של מינהל יפו. שאתה שילמת לו — 2000 לירות לאריה שפאק."

אמרתי לו זה לא נכון. הוא אמר לי: "תשמע! אין לך מה להחביא ממני. אני מבטיח לך שלא יהיה לך שום דבר. אני רוצה שאתה תגיד שכן נתת לו — וגמרנו." עניתי לו: "דבר שאני לא נתתי לו או אני יכול להיות שכן נתתי?"

הוא אמר לי: "אנחנו כבר שכנים כמה שנים. עד עכשיו לא ביקשתי ממך שום דבר שתעזור לי, רק עכשיו אני רוצה שאתה תעזור לי — שתגיד כן. אם אתה לא אומר לי, זה לא כדאי שבביליך." אמרתי לו: "אני לא נתתי שום דבר ולא יודע מזה שום דבר. אם באמת הייתי נותן לו, הייתי אומר לך שכן נתתי לו."

אחרי כמה ימים הייתי בבית-המשפט המחוזי. לפני זה טילפנתי אל המשרד של עורכי-דין הגלר. אמרו שהוא לא במשרד ואני חשבתי שהוא יכול להיות או בבית המשפט המחוזי או בבית-משפט השלום. פיתאום ראה אותי הסמל שם. הוא אמר שאני תיכף ומיד צריך לבוא להסחר.

הלכתי להסחר. הוא לקח אותי לחדר שלו ואמר לי: "שמע יעקב, אתה צריך לעזור לי בתור שאנחנו שכנים ואתה אל תהיה טיפש. אני מבטיח לך שאנחנו לטור בתך, לא עושים לך שום דבר. רק אתה תגיד שכן נתת לו — וגמרנו!" אמרתי לו: "שקט אני לא יכול להגיד." פתאום, ביום המישי בלילה, בא אצלי הסמל ואמר לאחי: "כשאחיי יעקב יבוא, תבוא אצלי בביתה." ואני ואחי הלכנו אצלו בבית וישבנו. הוא הזמין שבבילנו קפה ואחרי ששתינו אמר לי: "תשמע יעקב, אני קיבלתי אחריות שבביליך. הקצין רצה לעצור אותך לפני 15 ימים — לטובים מעצר. אבל אמרתי לו שהם שכנים שלי ויעזרו."

***

יכוד לעצור גם ראשי-ממשלה

וא אמר לי: "שמע יעקב, הנה הי לך תיק שלך. אמרתי לקצין — אולי אתה לא רוצה לדבר במשטרה, אז אקח את התיק אצלי בבית, בלילה, והוא ידבר." אמרתי לו: "איך אתה רוצה שאני אשקר?" הוא ענה: "מה יש אם אתה עוזר לי ותגיד שכן נתת לו? מה יש? אני עושה לך טובה. אם לא — אתה רוצה לעצור אותך. אחד כמורך, שלא רצה להגיד, שמתו אותו במעצר. עכשיו הוא בוכה בפנים."